Gedeputeerde Staten

Provincie Zeeland

Abdij 6 4331BK Middelburg
Postbus 6001 4330 LA Middelburg
+31 118631011
IBAN NL08 BNGH 0285010557

Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v de voorzitter
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Monitoringrapportage EU-middelen	453983		

Middelburg, 12 augustus 2025

Geachte voorzitter,

Volgens vaste afspraak wordt Provinciale Staten tweemaal per jaar geïnformeerd over de Europese subsidiemiddelen die aan Zeeuwse organisaties c.q. projecten toegekend zijn. Aanleiding hiervoor is de monitoringrapportage “EU-subsidiemonitor 2021-2027 Zuid-Nederland" die u hierbij als bijlage aantreft.

Naar aanleiding van de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport wordt tevens de tussentijdse evaluatie van het Koersdocument Europa 2021-2027 aangeboden aan Provinciale Staten.

Tussentijdse evaluatie Koersdocument Europa

De wijze waarop de Provincie Zeeland inzet op Europa staat beschreven in het Koersdocument Europa 2021-2027. Het koersdocument is opgesteld voor de jaren 2021-2027, hierin volgen we de 7-jarige cyclus van de Europese Commissie voor het Meerjarig Financieel Kader (MFK) en het daaruit voortvloeiende cohesiebeleid. Beide vormen de basis voor de Europese subsidieprogramma’s. Het koersdocument Europa geeft richting aan de wijze waarop onze provinciale organisatie inzet op Europa.

De tussentijdse evaluatie maakt de balans op over de invulling die is gegeven aan de acties die uiteengezet zijn aan het begin van de huidige periode. Er wordt een overzicht gegeven van alle (financiële) resultaten die behaald zijn en wordt een doorkijk gegeven naar de openstelling die nog plaatsvinden tot eind 2027. In de bijlage staat het gehele document en een beknopt overzicht per programma.

Monitoringrapportage

De voorliggende rapportage heeft als peildatum 1 januari 2025. De ERAC-rapportage geeft een beeld van de subsidiemiddelen die in Zuid-Nederland zijn geland. De bedragen zijn de toegekende subsidies. De informatie is afkomstig uit openbare bronnen en wordt opgevraagd bij de programma's. De rapportage is een momentopname die steeds aan verandering onderhevig is. De daadwerkelijk ontvangen subsidies na afrondingen van de projecten en programma's kan afwijken van de toegekende bedragen.

Algemeen beeld Zuid-Nederland

Vergelijking vorige periode

Per 1 januari 2025 is binnen de programmaperiode 2021-2027 in totaal € 1,09 miljard aan Europese subsidies toegekend aan 2.702 Zuid-Nederlandse organisaties. Hiervoor dragen deze organisaties bij aan het realiseren van 1.905 projecten en dus dragen zij ook bij aan de realisatie van Europese en provinciale beleidsdoelstellingen.

Op het vergelijkbare meetmoment in de programmaperiode 2014-2020, dus 1 januari 2018, bedroeg de toegekende subsidie € 808.088.334,-- binnen 1.486 projecten en 1.297 organisaties.

Het verschil wordt vooral veroorzaakt door vier nieuwe Europese programma's: Just Transition Fund (JTF), Interregionale Innovatie Investeringen Instrument (I3 Instrument), Digital Europe en Innovation Fund. Samen zijn deze vier programma's goed voor €214 miljoen van het verschil van € 286 miljoen aan toegekende subsidies in Zuid-Nederland.

Vergelijking met vorige peildatum 2024
Als naar de benutting van de Europese programma's in Zuid-Nederland wordt gekeken, zijn er t.o.v. het peilmoment in 2024 enkele opmerkelijke verschillen:

- Programma's die bij de vorige monitoring nog niet door Zuid-Nederlandse organisaties benut werden zijn Digital Europe, Urban Innovative Action, Asiel, Migratie en Integratiefonds (AMIF), Europees Maritiem Visserij en Aquacultuur Fonds (EMVAF), Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) Noord-Nederland en Interreg Maas-Rijn.
- Een aanzienlijke stijging van toegekende subsidie voor Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) met € 6,5 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door de eerste subsidietoekenningen binnen het GLB-programma voor Zeeland en Noord-Brabant.
- Een toename van 42 projecten en € 20,8 miljoen aan toegekende subsidie in OPZuid (Operationeel Programma Zuid, onderdeel van EFRO), bijna een verdubbeling dus t.o.v. het vorige meetmoment.

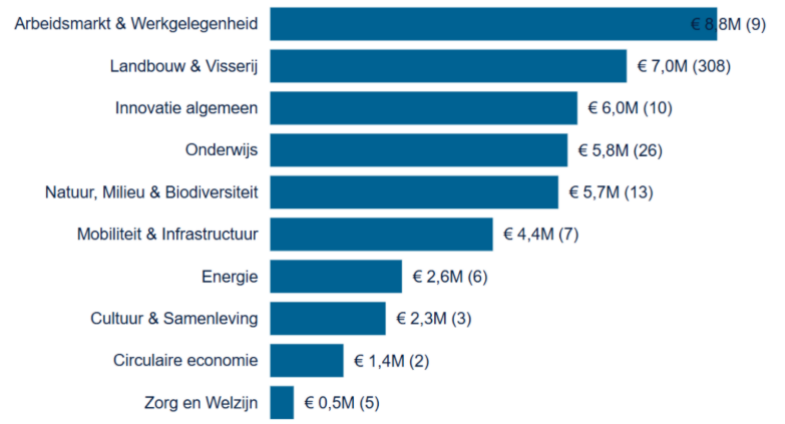
Beeld provincie Zeeland
Per 1 januari 2025 is voor 389 projecten een totaalbedrag van € 44,5 miljoen subsidie toegekend:

	Projecten	Europese subsidie
Europese regie	**42**	**€ 10.252.003**
CEF	2	€ 1.176.622
COSME	1	€ 299.943
Digital Europe	1	€ 99.720
ERASMUS+	26	€ 4.522.132
Horizon Europe	7	€ 3.106.357
Interreg VIC Europe	5	€ 1.047.230
Nationale regie	**52**	**€ 3.777.223**
EMVAF	46	€ 851.368
ESF+	6	€ 2.925.855
Regionale regie	**295**	**€ 30.461.351**
EFRO 2021-2027 Oost-Nederland	3	€ 247.086
ELFPO	254	€ 3.795.469
Interreg VIA Vlaanderen-Nederland	17	€ 8.860.243
Interreg VIB Noordzeeregio	3	€ 1.189.825
Interreg VIB North West Europe	2	€ 1.607.817
Just Transition Fund (JTF)	5	€ 10.465.966
Kansen voor West III	2	€ 227.388
OPZuid EFRO 2021-2027	9	€ 4.067.558
Totaal	**389**	**€ 44.490.578**

In bovenstaande tabel staan een aantal projecten nog niet opgenomen die zijn toegekend binnen het JTF. De financiële omvang hiervan is ongeveer 50 miljoen voor 11 projecten. De toekenning van deze subsidies vond plaats na het opstellen van de gegevens, maar wij wilden deze informatie hier wel nog bij voegen. Hierdoor is sprake van bijna een verdubbeling van het totaalbedrag dat aan Zeeuwse organisaties is toegekend.

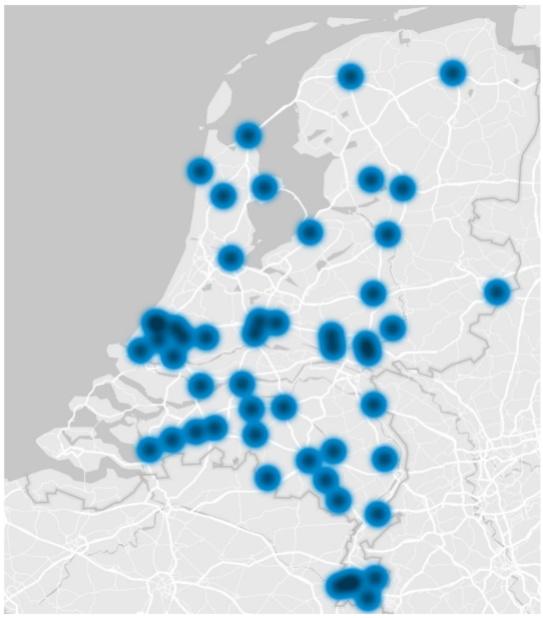
In bovenstaande overzicht komt duidelijk naar voren dat Zeeland veel gebruik maakt van programma's waarin de Provincie onderdeel is van de governance structuur, zoals Interreg, OPZuid, JTF en ELFPO.

Onderstaande grafiek geeft voor welke thema's de Europese subsidies ingezet worden in Zeeland:

Verder blijkt uit de monitoringrapportage dat over de jaren 2021-2023 in totaal ruim €154 miljoen aan betalingen uit het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) is betaald aan Zeeuwse organisaties. Dit zijn directe betalingen aan boeren, markt- en prijsbeleid en plattelandsbeleid. Ook heeft de Europese Investeringsbank in totaal ruim €585 miljoen aan directe en indirecte leningen aan Zeeuwse organisaties uitstaan. In totaal is de Europese financiële bijdrage aan Zeeland op peildatum 1 januari 2025 zo'n €783 miljoen. Vorige monitoringrapportage 1 maart 2024 was dat nog € 690 miljoen.

Samenwerkingspartners
Tenslotte is ook gekeken naar de herkomst van samenwerkingspartners van de Zeeuwse organisaties binnen de Europees gesubsidieerde projecten. Onderstaande kaart geeft weer welke organisaties deelnemen aan Zeeuwse projecten. Hieruit is af te leiden dat de samenwerking vooral in Zuid-Nederland en provincie Zuid-Holland wordt aangegaan.

Onderstaande tabel geeft de financiële omvang van de samenwerking per provincie weer:

Conclusies

Europese middelen dragen significant bij aan het realiseren van de Zeeuwse beleidsdoelen. Naar mate de programmaperiode vordert beginnen de meeste subsidieprogramma's leeg te raken en zijn er minder mogelijkheden om projecten in te dienen. In de komende rapportages zal het beeld steeds duidelijker worden hoe Zeeland heeft gepresteerd in 2021-2027.

In de resterende tijd van deze programmaperiode ligt de focus voor het Europateam op de uitvoering en afronding van projecten omdat voor veel programma's nog slechts enkele openstellingen zijn voorzien. Voor de programma's die nog openstellingen hebben wordt actief ingezet om Zeeuwse projecten in te dienen. Dit zijn met name de centraal beheerde fondsen met grote projectomvang.

Tegelijkertijd zijn de voorbereidingen voor de nieuwe programmaperiode begonnen, met als startschot de voorstellen van de Europese Commissie van midden-juli jongstleden. Het volgen van deze ontwikkelingen en invloed uitoefenen op het proces vraagt veel capaciteit van het Europateam en Afdeling Bestuursondersteuning.

Wijzigingen in de werking van het Europateam en programma's waar nu actief op wordt ingezet staan beschreven in de tussentijdse evaluatie van het Koersdocument Europa 2021-2027. De wijzigingen in de werking van het Europateam komen voor een groot deel voort uit de adviezen van het rekenkamerrapport, deze worden actief opgevolgd. Sommige aanbevelingen kunnen in de huidige periode opgevolgd worden en enkelen pas in de komende periode:

1) Het herzien van de monitoring van Europese middelen, waaronder de herziening van de ERAC-rapportage. Het proces hiervoor in Zuid-Nederlands verband is reeds in gang gezet, maar is afhankelijk van het proces rondom het MFK. De vraag vanuit PS om ook de Provinciale cofinanciering in kaart te brengen is gerealiseerd en opgenomen in de bijgevoegde evaluatie.
2) Informeren en enthousiasmeren van Provinciale collega's en Zeeuwse organisaties voor Europese samenwerking en projecten middels trainingen, informatiesessies en kennisuitwisseling via het Zeeuwse Subsidieteam.
3) Actieve deelname in het proces van het MFK, in nauwe samenwerkingen met het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP), Interprovinciaal Overleg (IPO) en andere organisaties.
4) De consequenties van het nieuwe MFK verwerken voor de werkwijze en samenstelling van het Europateam. In al deze processen worden Gedeputeerde Staten te zijner tijd geïnformeerd.
5) Voor de volgende programmaperiode zal een nieuw beleidsdocument Europa worden voorgelegd aan GS en PS.

Aangezien het proces van het nieuwe MFK pas net echt van start is gegaan is veel nog onduidelijk of onderhevig aan besluiten op nationaal en Europees niveau. Wel is duidelijk dat er grote wijzigen gaan plaatsvinden omtrent Europese subsidieprogramma's. Het aantal programma's en de organisatie hiervan zal flink wijzigen. Ook bestaan er grote zorgen over de rol die de Provincies in deze

programma's gaan krijgen. Naar aanleiding van de tussentijdse evaluatie worden geen grote wijzigingen voor de huidige programmaperiode voorgesteld, wel staan er voor volgende programmaperiode veel grote wijzigingen in het vooruitzicht.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

H.M. de Jonge
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Bijlagen:
1. EU-subsidiemonitor 2021-2027 Zuid-Nederland peildatum 1 januari 2025
2. Tussentijdse Evaluatie Koersdocument Europa 2021-2027
3. Beknopt overzicht per programma in direct beheer
4. Begrippenlijst afkortingen

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.